

ریزرخساره‌ها و محیط رسوبی توالی پرمین بالایی منطقه زال - جنوب غرب جلفا

مصطفی یوسفی‌راد^{1*} و توران خاموشی²

1- هیات علمی دانشگاه پیام نور اراک

2- کارشناس ارشد زمین‌شناسی، دانشگاه پیام‌نور تبریز

[*radyousefi@yahoo.com](mailto:radyousefi@yahoo.com)

دریافت: 91/10/30 پذیرش: 92/4/9

چکیده

این مطالعه با هدف بررسی رخصاره‌های رسوبی توالی پرمین بالایی منطقه زال واقع در جنوب غرب جلفا و تعیین محیط رسوبی آن انجام شده است. این منطقه از جمله نواحی در ایران است که مرز پرمین - تریاس در این ناحیه تدریجی بوده لذا شناخت محیط رسوبی توالی منتهی به این مرز از اهمیت بالایی برخوردار است. به این منظور با انجام مشاهدات صحرایی و مطالعه برش‌های نازک و با تعیین درصد هر یک از عناصر اسکلتی، غیراسکلتی، سیمان و زمینه در هر نمونه نسبت به شناسایی رخصاره‌های میکروسکوپی و تعیین محیط و مدل رسوبی این توالی اقدام شد. نتایج نشان می‌دهد که در برش زال چهار مجموعه رخصاره‌ی دریای باز شامل ریز رخصاره‌های مادستون بایوکلاستی، وکستون و پکستون بریزوآ- خارپوست‌دار، سد شامل ریزرخصاره پکستون-گرینستون بیوکلاستی، لاگون شامل ریز رخصاره‌های پکستون بیوکلاستی جلبک و گاستروپوددار و وکستون بیوکلاستی جلبک و گاستروپوددار و رخصاره جزرومدی با ریز رخصاره‌های وکستون بیوکلاستی گاستروپوددار و وکستون بیوکلاستی تشکیل شده است. بررسی تغییرات جانبی ریزرخصاره‌ها و اجزای تشکیل دهنده آن‌ها به همراه مقایسه‌ای که بین توالی کربناته در برش زال با رخصاره محیط‌های امروزی چون باهاما، جنوب خلیج فارس و سایر نقاط دیگر ایران، مشخص گردید که این توالی در محیطی دریایی کم عمق و در پلاتفرم کربناته حاشیه قاره‌ای از نوع رمپ هموکلینال نهشته شده است. بنابراین گذر پرمین به تریاس در منطقه مورد مطالعه در یک محیط رمپ کربناته پلاتفرمی رخ داده است.

واژه‌های کلیدی: رخصاره، محیط رسوبی، پرمین بالایی، جلفا